

zdravstvenimi stanji, ki sledi stabilizaciji akutne bolezni. Rehabilitacijske bolnišnice pogosto delujejo kot samostojni oddelki znotraj bolnišnic za akutno oskrbo, včasih pa so od bolnišnic za akutno oskrbo tudi krajeveno ločene. Bolnikom po poškodbi, kapi ali drugi bolezni nudijo telesno, delovno, govorno, socialno in drugo rehabilitacijo z namenom, da okrevajočega bolnika čim bolje prilagodijo na relativno samostojno življenje po odpustu iz bolnišnice. Podobno kot v splošnih bolnišnicah je tudi v rehabilitacijskih zagotovljena 24-urna medicinska in negovalna oskrba.

Posebna vrsta rehabilitacijskih bolnišnic je namenjena urejanju zasvojenosti od ilegalnih drog in alkohola po detoksikaciji.

S staranjem prebivalstva se uveljavlja model rehabilitacijske bolnišnice za starejše ljudi po končanem intenzivnem zdravljenju poškodbe ali bolezni. Usmeritev v zdravstveno rehabilitacijo starih ljudi je razvita v nekaterih evropskih državah, npr. v sosednji Avstriji. Ko starejšega človeka rehabilitirajo tako, da ni potrebna namestitev v ustanovi za oskrbo, ampak odide domov, mu izpolnijo največjo željo po življenju in starostni oskrbi v lastnem domu. Tako opravljajo rehabilitacijske bolnišnice za stare ljudi v družbi poslanstvo, ki v kombinaciji s poklicno *socialno oskrbo* in *zdravstveno nego na domu* ter z aktivno javno pomočjo domačim – *družinskim oskrbovalcem* – znižuje tudi stroške dolgotrajne oskrbe onemoglih starih ljudi.

Tina Lipar in Jože Ramovš

Negovalni dom za stare ljudi

angleško: nursing home

nemško: Pflegeheim

Negovalni dom za stare ljudi je ena od oblik *doma za stare ljudi* ali *institucionalne oskrbe starostnikov*. Namenjen je predvsem starejšim ljudem, ki potrebujejo zaradi starostne onemoglosti in bolezni stalno oskrbo, nego in pomoč pri vsakdanjih življenjskih opravilih. Organizacija in storitve negovalnega doma so usmerjene v trajno zdravstveno nego in socialno oskrbo stanovalcev. Negovalni dom se razlikuje od *negovalne bolnišnice* po tem, da so stanovalci v njem nastanjeni za trajno. Poleg tega ni njegov prednostni cilj rehabilitacija po bolezni ali poškodbi za ponovno samostojno življenje.

Slovenski domovi za stare ljudi so bili v sedemdesetih in osemdesetih letih 20. stoletja zasnovani in grajeni tako, da naj bi bila večina njihovih stanovalcev sorazmerno samostojna v opravljanju vsakdanjih opravil (hranjenje, higiena, gibanje ...), tisti, ki potrebujejo intenzivno oskrbo in nego, naj bi bili v manjšini. Struktura stanovalcev v domovih se je medtem korenito spremenila. Danes večina stanovalcev v naših domovih za stare ljudi potrebuje veliko oskrbe in nege, tako da so naši domovi za stare ljudi postali pravi negovalni domovi za intenzivno trajno oskrbo starih ljudi s hudimi kroničnimi boleznimi in visoko stopnjo onemoglosti.

Jože Ramovš